

PASARÉTI PRÉDIKÁCIÓK
refpasaret.hu

**Pasarét, 2023. június 18.
(vasárnap)**

Szepesy László

3. MINDENKI BŰNÖS, ÉN IS?

Énekek: 171, 168, 119, 38, 213

Lekció: Róma 3,9-19

Alapige: Ámós 1,3-5

„Így szól az Úr: Három bűne miatt Damaszkusznak, sőt négy miatt nem fordítom el, mert vascséplőkkel cséplették meg a Gileádot. Tüzet vetek azért Hazáel házára, és az emésztí meg a Ben-Hadad palotáit. És összetöröm Damaszkusz zárját, és kivágom a lakót Avennek völgyéből és királyi pálca tartóját Beth-Édenből, és Arámnak népe Kirbe fogva vitetik, ezt mondja az Úr.”

Imádkozzunk!

Felséges Istenünk, úgy jövünk Eléd, mint akik a világmindenség Ura és Királya elé járulnak, akinél van minden hatalom, aki saját akaratának jótetszése szerint cselekedett régen, és cselekszik ma is. Eléd jövünk, Urunk, és leborulva megalázzuk magunkat, mert porszemek vagyunk, mert bűnösök vagyunk, mert a Te kegyelmedre szorulunk. Ugyanakkor örömmel és hálaadással is jövünk Eléd, mert a Te atyai gondoskodásodat tapasztalhatjuk napról napra. Visszatekintve elmúlt hetünkre is megtapasztalhattuk, mit jelent Veled átélteni sikereket és kudarcokat, örömet és szomorúságot, fájdalmat vagy éppen olyan lelki örömet, amelyet ígéd vagy a Te népeddel való együttlét adhat nekünk. Köszönjük, hogy egyszerre igaz az igei kijelentés, hogy Te mindenható Urunk és szerető Atyánk is vagy.

Köszönjük, hogy így állhatunk Előtted, és kérhetjük, hogy most is szólíts meg személyesen bennünket. Ismered szívünket, ismered, mi van abban, tudod, mi foglalkoztat, mi bánt, mi az, ami kérdés, és mi az, amire kérjük a Te bocsánatodat, kegyelmedet. Kérjük, most is úgy szólalj meg, hogy legyen az személyes üzenetted, szívünket, hitünket formáló erővé. Könyörgünk, erősíts minket a belső ember szerint, és „az engedelmesség lelkével támogass” úgy bennünket, hogy a mai igei üzenet is Hozzád vigyen közelebb, és az engedelmisségben jut-

tasson minket előrébb. Ezért kérjük, hogy bocsásd meg bűneinket Krisztusért, az Ő golgotai keresztjéért, és eleveníts meg bennünket az Ő feltámadása szerint új életre megerősödve, hit által Rád nézve, és egyedül Benned bízva. Kérünk, hogy áldd meg istentiszteletünket, Rád figyelésünket, és add, Urunk, hogy az Számodra dicsőséget, nekünk pedig áldást hozzon.

Szent Fiadért, Krisztusért kérünk, hallgass meg!

Ámen.

Igehirdetés

Az elmúlt hetekben Ámós próféta könyvének tanulmányozását kezdtük el. Mai alkalmunkon ezt folytatnánk, az 1. fejezet 3. versével kezdődő szakaszra figyelve és összpontosítva. Ahogyan hallhattuk a felolvasott igéből, egy ország, Arám (mai nevén Szíria) és annak fővárosa, Damaszkusz ellen mondott, ítéletet és pusztulást hirdető prófécia hangzott el. Több dolog meglepő azonban ebben az isteni üzenetben. Egyrészt az, hogy Ámós prófétát Isten azért küldte el, hogy elsősorban Izráel népének bűneire mutasson rá, őket leplezze le, és hirdesse az Úr ítéletének, az ország pusztulásának üzenetét. Tehát az elsődleges hallgatóság, akihez az Úr küldte a prófétát, Izráel népe volt. A könyv 1. verse világossá teszi ezt számunkra, hiszen ezt olvassuk: „*Ámós beszédei, ... amiket Izráel felől látott*”. De akkor Ámós miért beszél a felolvasott igeszakaszban és az 1. fejezet folytatásában Arámról és másik 6 országról, azok sorsáról, ítéletéről? Mindegyik ország sorsa kapcsolatban volt Izráellel, hiszen a szomszédjai voltak: Damaszkusz északon, Tírusz és Gáza nyugaton, Edom és Júda délen, Ammon és Moáb pedig keleten határolta Izráel országát. De miért ellenük beszél a próféta, ahelyett, hogy Izráelről szólna? A másik feltűnő dolog az, hogy Ámós-nak ezeket a népek elleni prófeciákat nem a szóban forgó országokban, hanem Izráelben kellett kihirdetnie. Miért? Nem ment el az adott néphez, hanem Izráelben hirdette ki a más népek elleni ítéletet. Mi volt ezzel az Úr célja? Miért Izráel népének adta tudtára, hogy mi fog szomszédjaival történni? A válaszokat akkor értjük meg, ha végiggondoljuk, milyen hatással lehettek ezek az ítélethirdetések Izráel népére, amikor azokat meghallották.

A felsorolt országok mindegyike egyébként így vagy úgy, valamilyen módon Izráel ellenségei voltak a próféta korát megelőző fél évszázadban. Ez világosan kiderül Isten üzenetéből, amit a prófétának el is kell mondania. Pl. Arám népe Gileád lakóival kegyetlenkedett (3. v.), a filiszteusok rabszolgaként vitték el a zsidó népet, az edomiták pedig megvásárolták őket (6. v.), és így tovább, sorolja a népek bűneit. Mindegyikük követett el valamilyen bűnt Isten népe ellen (ezekről majd a maguk helyén fogunk beszélni). Amikor tehát Isten azt mondja, hogy megbünteti ezeket a népeket, akkor látszólag Izráelért áll bosszút. Mintha a szerint cselekedne, amit később Jeremiás próféta által is kijelentett, amikor ezt mondta a próféta által: „*Ezt mondja az Úr minden én gonosz szomszédom felől, akik hozzányúlnek az én örökségemhez, amelyet örökségül adtam az én népemnek, Izráelnek: íme, én kigyomlálom őket az ő földjükből, és Júda házáat is kigyomlálom közülük!*” (Jer 12,14) Mintha az Úr most ugyanezt

mondaná, csak korábban, mert Ámós előbb élt, mint Jeremiás. De mit jelentenek ezek a szavak? Azt, hogy az Úr nem hagyja, hogy minden következmény nélkül népe ellen vétkezzenek. Beül a bírói székbe, és igazságot tesz nemzet és nemzet, ország és ország között. Ezek a népek egyértelműen komoly, embertelen bűnöket követtek el, amelyek ma a hírek legelején szerepelnének, és ezek miatt bünteti meg Isten őket.

De vajon mit szolt ezekhez az ítéletekhez Izráel népe? Szeretném arra kérni a Testvéreket, hogy most egy kicsit a fantáziánkat használva, képzeljük el, mint-ha mi is ott lennénk, hogy mi történt, amikor ezek az ítélethirdetések elhangoztak. Ámós próféta elmegy Izráelbe, hiszen az Úr megszólítja őt, és oda küldi az Ő üzenetével. Legelső alkalommal, amikor kiáll a tömeg elé, hogy igehirdetést mondjon, a tömeg kíváncsian várja, hogy vajon mi fog elhangozni. Emlékezzünk arra, hogy Izráelben ő egy ismeretlen férfi. Nemrég érkezett meg Júdából, még senki nem ismerte Ámós nevét, és nem is hallották, hogy kit vagy mit képvisel. Szóval kiállt a tömeg elé a próféta, hogy beszéljen az Úr nevében. És mi az első szava? Az, hogy Izráel északra fekvő szomszédja, Damaszkusz felől ítéletet hirdet. Ez a legelső üzenet. A legelső benyomás mindig fontos. Az első üzenete a prófétának, hogy Isten megítéli Damaszkuszt: *„Három bűne miatt Damaszkusznak, sőt négy miatt nem fordítom el”* haragomat – mondja Ámós. Képzeljük el, hogy mi is ott vagyunk a hallgatóság között izráelitaként, ott állunk a tömegben, feszülten figyelünk arra, amit ez a férfi mond. Meghalljuk az első prófeciát országunk ellensége felől. Vajon mit fogunk érezni? Mivel van tele a szívünk? Ha szeretjük népünket, és úgy hisszük, hogy Isten a mi oldalunkon áll, akkor a válasz az, hogy örömet és elégedettséget. Isten megbünteti Damaszkuszt bűnei miatt, igazságot szolgáltat, ami ünneplésre ad nekünk okot. Ámós – a nép szemszögéből nézve – jó prófeciát mond. Olyat, amelyik tetszik a népnek, tetszik az izráeli királynak, tetszik az ország vezetőinek, mindenkinek.

De ezzel a prófeciával még nincs vége. Ámós folytatja. Beszél a filiszteusokról is, őket is megbünteti az Úr. És a hallgatóság tagjai jól tudták, hogy miért, még élénken ott van bennük annak emlékezete, hogy néhány évvel vagy évtizeddel ezelőtti háborúban, amiben családtagjaikat, rokonaikat vitték el fogolyként, és adták el rabszolgaként, hogyan kegyetlenkedtek a filiszteusok. Alig volt család, akit ez a szörnyűség ne érintett volna. Ahogy hallja, hogy az Úr őket is megbünteti, egyre nagyobb a hallgatóság öröme. Őket is? Nemcsak Damaszkuszt, hanem a filiszteusokat is? És ez így megy tovább Izráel minden szomszédjával. Izráel népe számára Ámós szavai vigasztalást jelentettek, ugyanakkor önigazolást is, hogy ők Isten féltőn szeretett népe, akik ellen elkövetett bűnöket az Úr nem hagyja következmények nélkül, hanem megbünteti az ellenséget.

De még ezekkel sincs vége, a prófécia folytatódik. Az idegen nemzetek után, mintegy csúcspontként jön Júda királyságának említése, hogy Izráel testvér-országát is megítéli az Úr. (Ekkoriban már a választott nép két országban élt, az északi királyságban 10 törzs, és Júda királyságában 2 törzs, külön királyokkal, sajnos külön istentisztelettel.) Tehát jön Júda ítélete. Mit jelent ez Izráelnek? Ne feledjük, hogy Izráel Isten áldott népének gondolta magát úgy, hogy

más utakon járt, mint Júda. A júdai király uralmát, a dávidi dinasztia uralkodását nem ismerték el magukra nézve, ezért különálló királyságban éltek, és a jeruzsálemi templomba senkit nem engedtek, mert Izráel legészakibb és legdélebbi pontján megépítették Dánt és Béthelt, bálványáldozati templomokat, hogy ott imádják az Urat, hogy ne menjen senki Jeruzsálembe, és a szomszédos országba. Legalábbis azt hitték, hogy ők imádhathják így az Urat. Most pedig mit hallanak Ámóstól? Azt, hogy Júdát is bűnösnek kiáltja ki az Úr próféta. Ez Izráel népe számára igazolás, hogy Izráel Júdával szemben is a helyes utat választotta (Ám 2,4). Más szavakkal mondva: Izráel jobb Júdánál, mert őket is megítéli Isten. Mindazok az ítéletes próféciák tehát, amiket Ámós hirdetett eleinte, tetszettek Izráelnek. Azt jelentették neki, hogy Isten kiáll népe ügye mellett, és megbünteti azokat, akik ellene vétkeztek.

Igen ám, bár az izráeliták szerették volna, ha Ámós itt befejezi a mondani-valóját, de még mindig volt üzenete, amit az Úr mondott neki, és folytatja. De mit mondhat még ezek után? El tudom képzelni, hogy a tömeg eddig nagy örömmel, lehet, hogy még hangos éljenzéssel is hallgatta Ámóst. Uralkodik az Úr! Igazságot tesz! Micsoda öröm! Igen ám, de hogyan folytatja a próféta? Ámós ezeket a szavakat kiáltja: *„Három bűne miatt Izráelnek, sőt négy miatt nem fordítom el” haragomat* (Ám 2,6). Ezúttal éljenzés helyett döbrent csend támad a hallgatóságban. Mit mondott Ámós? Hát eddig nem az ellenségeink megbüntetéséről volt szó? Akkor most miről beszél? Nem miattunk haragszik az Úr ezekre a népekre, amit velünk tettek? Akkor hogyan büntethet meg minket is?

Testvérek, szeretném, ha itt egy kicsit megállnánk, és elgondolkoznánk Izráel megdöbbenésén. Sokféleképpen lehet ugyanazt a dolgot szemlélni, ezt jól tudjuk. Sokféleképpen lehet Istenre is nézni: a szeretet Istene, az ítélet Istene, a kegyelem Istene, az igazságszolgáltatás Istene. A valóság azonban az, hogy ezek a kategóriák csak a mi fejünkben és szívünkben léteznek, mert Isten – a teljes Bibliát nézve – mindegyik. Ő egyszerre az ítélet és kegyelem, a szeretet és igazság Istene. Ő nem vagy ez, vagy az, ahogyan azt mi képzeljük sokszor, hanem mindegyik. Őrá mindegyik jellemző. Az Ő ítélete az Ő szeretetével van átítatva, és az Ő szeretete magas elvárásokat támaszt. Hiszem, hogy azért kemény most is Izráellel szemben, mert számunkra elképzelhetetlen módon szereti őt.

Egy pillanatra felejtsük el Izráelt, és gondoljunk magunkra. Hasonló szituációba szoktunk keveredni. Gyakori dolog, hogy az ember úgy alkot magáról jó képet, hogy összehasonlítja magát másokkal. Általában olyanokkal, akiknél magát jobbnak vagy különbnek gondolja. Én elég jól nézek ki ahhoz a férfihöz/nőhöz képest. Az én anyagi körülményeim, munkám jobb az övénél. Sőt, ha a családi életet megvizsgáljuk, lehet, hogy a miénk jobb, mint az övé. Izráel népe valahogy így gondolta magát jobbnak, különbnek másoknál, és hitte azt, hogy vele van az Úr, mert a körülményei jók voltak: gazdagok voltak, áldozatokat mutattak be Béthelben és Dánban, azaz a vallási kötelezettségeiket teljesítették, és katonailag is megerősödtek Ámós próféta korára. Mindezt az önteltséget csak alátámasztotta az, hogy Isten ítéletet hirdetett a szomszédos országok ellen. Igen ám, de ekkor jön az Úr, és mintegy leleplezően azt mondja:

várj még egy percet, mert nekem nemcsak a többiekről van mondanivalóm, hanem rólad is, személyesen neked. Igazából az a helyzet, hogy te sem vagy olyan nagyszerű, te sem vagy jobb ezeknél a nemzeteknél, embereknél. Te is bűnös vagy, téged is megítéllek – mondja az Úr Izráelnek.

És ez az, amin az ember megdöbben. Igen, amikor a másik ítéletéről van szó, akkor igazságos az Úr, de aztán az Úr meg leleplez, hogy téged is megítéllek. Micsoda döbbenetes dolog ez! Mondhatni, micsoda pofon ez az Úrtól. Ámós hosszan sorolja az országokat, amelyeknek Isten ítéletével kell szembesülniük, míg végül eljut magához Izráelhez, és őt is a bűnös nemzetek közé sorolja. Micsoda botránkozás! Mintha ma azt mondanánk, hogy egy kocsmába járó részeges alak és egy templomba járó férfi ugyanúgy, egyformán bűnös. Van ebben valami botránkoztató, ami ellen az őemberünk lázong, hogy azért mégse soroljanak minket ugyanabba a kategóriába. Pedig Ámós üzenete nagyon hasonlít egy újszövetségre, ami így hangzik: *„Mert mindnyájan vétkeztek, és szűkölködnék az Isten dicsősége nélkül”* (Róm 3,23). Ebben ott van az a mindnyájan, amibe mindannyian beletartozunk! Az Istenben nem hívők, a vallásoskodók, mindenki, a pogány nemzetek és Izráel népe is. Értsük meg, mekkora botránykő volt ez, amit Ámós ott mondott Izráelnek.

Két fontos üzenetet hadd emeljek ki, amit jó lenne megtanulnunk ebből az igéből.

Először is, nem számít, hogy a másik emberhez vagy egy másik nemzethez képest milyenek vagyunk. Nem számítanak a mi kategóriáink. Létrehozhatunk különféle szűrőket, amelyek alapján másokat rosszabbnak, magunkat jobbnak láthatjuk, de ezek Isten előtt nem számítanak. Mert az Ő mércéjéhez képest – a teljes Szentírás szerint – csak egyféle ember létezik: a bűnös, aki méltó az ítéletre. Nincs más. Keressünk, mutassunk valakire rá, hogy ő nem bűnös, és nem méltó az ítéletre! Mutassunk egy családra vagy egy országra vagy egy népre! Nem tudunk. *„Mindnyájan vétkeztek, és szűkölködnék az Isten dicsősége nélkül.”* Lehet, hogy ez bántja az önérzetünket, de ez a valóság Isten szemszögéből nézve. A mi kategóriáink szerint nem. Azok szerint vannak különbek, még kevésbé különbek, jók és még bűnösebbek. Az Úr szemében van a bűnös, megmentésre szoruló ember. Természetesen ezzel nem azt akarom mondani, és a Szentírás sem azt állítja, hogy az erkölcsi mércéket szüntessük meg, és a gyilkost egy becsületes polgárral egy szinten említsünk. Az erkölcs nem erre való. De az üdvösség szempontjából, Isten ítélete szempontjából lássuk be, hogy csak ez az egyféle kategória létezik: a bűnös ember. És lássuk be, hogy Isten arra akarja felhívni a figyelmünket, hogy mindegy, hogy mennyivel vagyunk a víz alatt: 30 m-rel, 3 m-rel vagy 30 cm-rel – ha ott maradunk, akkor elveszünk és megfulladunk, ha Isten nem ment meg minket. Mindegy, hogy erkölcsileg a bűn posványában milyen mélyre süllyedünk, ha a felszín alatt vagyunk, akkor elveszünk. Istennek meg kell mentenie minket. Izráel népe ráadásul – ahogyan majd később látni fogjuk – a többiekhez képest jóval mélyebben volt. A kérdés tehát az, hogy elhiszed-e, elfogadod-e azt, amit Isten mond rólad, rólam és minden emberről, hogy te is méltó vagy az Ő ítéletére, és szükséged van egy meg-

mentőre, Megváltóra, Jézus Krisztusra. A kettő egymás nélkül nem megy: anélkül, hogy elismerném bűnösségemet, és hogy szükségem van Krisztusra. Mondhatom Őt Úrnak, ha nem látom be, hogy mennyire bűnös vagyok, valójában nem tudom, mennyire szükségem van Rá.

Izráel népe nagyon rosszul fogadta ezt az isteni kijelentést. A 7. fejezetben látjuk, hogy erőteljesen elutasították azt, aki mondta, Ámóst, és a tartalmát is, hogy bűnösök és ítéletre méltóak. Mintegy azt mondták neki (bocsánat a kifejezésért): takarodj haza Júdába, te látnok, nekünk itt ne prófétálj, ne mondogasd a saját véleményedet. Nem akarjuk hallgatni a baljóslatú és borúlátó beszédedet. Akkor gyere majd vissza, amikor készen állsz arra, hogy megveregezd a vállunkat, és valami jót mondjál rólunk, és dicsérj minket.

Izráel válasza sajnos ez volt. És ez arra példa, hogyan nem lehet Isten minket leleplező, bűnt megmutató szavára reagálni és válaszolni. Higgyük el, hiába vitatkozunk Ővele, nem fogunk nyerni Vele szemben. Ha haragszol Rá, mert bűnösnek mond téged, ha megtagadod Isten igazságát és ítéletét, vagy csak megrövidíted, akkor sem fogsz Vele szemben győzni. Ámós hűsége az igehirdetésben, abban, hogy nem az emberek tetszését kereste, hanem az Úr ígését hirdette, az engedelmesség példája és példaképe. Izráel válasza azonban elretentésül adatott nekünk, hiszen a nép hagyta, hogy saját büszkesége és az igazság tagadása közé és Isten közé álljon. Fontosabb volt az önigazságuk. Vannak, akik mikor hallják Isten bűnt leleplező szavát, haraggal, tagadással, kétségekkel, vitatkozással fogadják azt. Izráel azt mondta Ámósnek, hogy menj el, nem akarunk téged hallgatni. Amikor szembesülünk bűneinkkel, sokféleképpen nézhetünk Istenre. Igazat adhatunk Neki, vagy csak addig van Rá szükségünk, amíg megszabadít, amíg erőt ad, amíg vigasztal, és amíg jókat mond rólunk? Vagy akkor is, amikor ítéletet hirdet?

A második dolog, amit meg kell tanulnunk ebből az igeszakaszból az, hogy mások bűnössége, és az, hogy Isten másokat megbüntet, nem tesz minket jobbak náluk. Attól mi nem leszünk jobbak, hogy Isten másokat megbüntet. Mi csak úgy gondolhatunk magunkra, hogy mi is ítéletre méltó bűnösök vagyunk, akik Isten kegyelméből élünk. Azért nem kell rettegnünk az örök kárhozat büntetésétől, mert tudjuk és hisszük, hogy Jézus Krisztust büntette meg Isten helyettünk a golgotai kereszten. De ettől még ugyanúgy bűnelkövetők vagyunk, hogy ezt hisszük. És méltók lennénk arra, ha Isten nem könyörülne rajtunk. Izráel népe ezt nem fogadta el, nem hitte el. Isten helyett saját áldozataiban bízott, saját jócselekedeteiben és életvitelében, saját hitében. Amikor az Úr Ámós által leleplezte a bűnt életükben – amit a könyv későbbi része majd megmutat nekünk –, akkor elutasították Őt. Az ilyen Isten, a kegyelem Istene nem kellett nekik. Csak olyan úr kell nekik, aki jutalmazza a jócselekedeteiket, aki a gyenge hitűnkre tekint (mert micsoda nagy hit az, gondoljuk mi), aki az üdvösséget fizetségül adja, és nem pedig könyörületből, ingyen ajándékként Krisztusért. Vigyázzunk tehát arra, hogyan ítélgetünk meg másokat és magunkat, és ne felejtsük el, hogy az Úr kegyelméből vagyunk azok, akik vagyunk. Naponként kegyelemből élünk.

Ezek után még röviden azt szeretném megnézni, hogy mit üzennek nekünk az idegen népek elleni ítéletek általánosságban. Ámós próféta, mikor elmondja ezeket az ítéleteket, a megfogalmazásukkor ugyanazokat a kifejezéseket és szavakat ismétli: ugyanaz a bevezető szó, ugyanazzal az ítélettel ítél. Mondom, mire gondolok. Ha egyben elolvassuk a próféciákat, látni fogjuk. Minden próféciát ezzel vezet be a próféta: *„Így szól az Úr: három bűne miatt (itt következik mindig az ország neve), sőt négy miatt, nem fordítom el”* haragomat. Ezt követően a bűnöket sorolja fel az Úr. Majd az ítélethirdetést is ugyanazokkal a szavakkal vezeti be mindig: *„tűzet vetek”* a szóban forgó országra, vagy a város falaira. Miért ismétlődnek ezek a kifejezések, és mit üzennek nekünk? Röviden még ezeket nézzük meg.

Először is Ámós mindig egyértelművé teszi, hogy Isten nevében szólal meg, azaz üzenete nem az ő kitalált véleménye, nem emberek riogatása, hanem Isten kijelentése. Isteni tekintéllyel lép fel, amikor megszólal, ezért mondja azt, hogy *„Így szól az Úr”*. Nem úgy, hogy így szól Ámós, hanem hogy *„Így szól az Úr”*. És ez manapság nagy botránykő, hogy Isten igéjét az Ő szavának tartjuk. Sokan ezzel utasítják el a Bibliát, hogy azt is csak emberek írták. De Isten jelentette ki nekik! És az Ő szolgálai hirdetik az Úr szavát. El tudom képzelni, hogy Ámós is megjelent egyszerű pásztoreMBERKÉNT, valószínűleg nem volt túlöltözött, ki tudja – ahogy mondani szokták –, hogy a képe hány embernek tetszett, szimpatikus volt, nem volt szimpatikus, a beszéde milyen volt, elég polgárias, előkelő, vagy pórias, pongyola nyelvezetet használt. És még ki tudja, mit lehet megítélni az emberben, mégis azt mondja: *„Így szól az Úr”*, mert isteni tekintéllyel kellett isteni üzenetet átadnia, és ő mindig ezt tette. Csak az Úr tudta garantálni, hogy az elhangzó üzenet valósággá lesz, meg fog történni. Azért mondhatta Ámós, hogy *„Így szól az Úr”*, mert Isten egyedül tudta, hogy mit akar és fog is cselekedni a történelemben. És meg is tette, amit Ámós mondott. Ő nem politikai elemző, tanácsadó volt, aki latolgatva a nemzetközi helyzetet, előállt egy ilyen forgatókönyvvel, amelyben ezek az országok egy mindent el-söprő háború során eltöröltetnek a föld színéről. Ámós nem képzett politikus, jól értesült és tájékozott szakember volt, hanem próféta, ez volt a feladata: hallotta az Úr szavát, hozzá szóló kijelentését, és azt megjegyezve, el kellett mondania népének. Az üzenet nem magától származott, hanem az Úrtól. Ezért kezdi üzenetét mindig azzal, hogy *„Így szól az Úr”*. Bár ezek a nemzetek nem imádták az Urat Istenükként, hiszen mindegyiküknek megvolt a maga bálványa, istene, ahogyan a mai embernek is – csak nem szoktuk bálványnak nevezni, de attól még vannak bálványaink –, mégis azt mondja Ámós, hogy így szól a ti Uratok is, az Úr. Mert minden nép és minden ember, akár elismeri Isten uralmát, akár nem, elszámoltatható Őelőtte. És egy napon, az ítélet napján valóban a Bíró, Krisztus maga visszajön, és el is fog számoltatni minden embert. Attól még, hogy valaki hitetlen, vagy más istenben hívó ember, és nem hisz a Biblia Istenében, attól még az Ő uralma alatt él, és az ítélet napján Ő lesz az egyedüli Bíró, aki előtt meg kell állnia. Mert Izráel Istene az egész föld Ura, ahogyan Krisztus is ezt mondta magáról mennybemenetelekor: *„Né-*

kem adatott minden hatalom mennyen és földön” (Mt 28,18), ez a valóság a mai napig, és ez a jövő. Ennek valóságát komolyan kell vennünk, különben nem fogjuk érteni világunk eseményeit. Napjainkban is a nemzetközi helyzet alakulása nemcsak összefüggésben van az Úr akaratával, hanem az Ő ítéletei és döntései valósulnak meg. Népek hallják meg az evangéliumot, és ébredések vannak Ázsia-szerte, más országokban pedig a háború és a halál pusztít. Ne higgyük, hogy ezek függetlenek Isten akaratától vagy döntéseitől. Ne függetlenítsük a mindennapokat Isten mindenható hatalmától és akaratától. Nekünk együtt kell látnunk a kettőt, összefüggéseiben. Lássuk tehát Őt olyan hatalmas Úrnak, amilyen valójában, ne feledkezzünk el arról, hogy kicsoda a mi Istenünk. Olyan Isten, aki idegen népeket, nemzeteket képes elszámoltatni tetteikért. Mutassunk ma egy ilyen hatalmat a világon. Nincs! Próbálkoznak, de nem megy. Egyedül az Úrnak van hatalma nemzeteket, országokat megítélni.

A következő dolog, amit a próféta ismétel, az, hogy a nép három, sőt négy bűne miatt mond ítéletet az Úr. Anélkül, hogy a különféle magyarázatokat felsorolnám, csak azt hadd mondjam, ami a legvalószínűbb magyarázat. A Bibliában ez a szófordulat, hogy *„három..., sőt négy”* egyszerűen a nagyon sokat jelenti. Miért? A két szám összege hét, ami a határtalanságot, tökéletességet jelenti a Szentírásban. A próféta ezzel azt mondja, hogy ezeknek a népeknek határtalanul sok bűnük van már. Más szavakkal élve: három, sőt négy vétjük van, azaz a tökéletesség száma szerint vétkeztek, ami arra utal, hogy betöltötték vétkeik megengedett mértékét, azaz Isten szemében megérettek a pusztulásra és az ítéletre. Mert, Testvérek, Isten hosszan tűrte bűneiket. Nem egy napról, nem egy hétről, nem egy-két hónapról, hanem évtizedekről van szó. Az Úr hosszan tűr, minden emberi türelmet meghaladó módon. Eltűrte bűneiket, embertelenségüket, de az Úr húz egy határvonalat, amit már nem léphetnek át, és amin túl már nincs tovább. Ezt fejezi ki a *„három bűne..., sőt négy miatt”* kifejezés. Betelt, vége. És az Úr emlékeztet minket ezzel arra, hogy nem a saját elképzeléseink szerint vagyunk bűnösök. Ha magunkat vizsgálnáunk meg, és az ember csak önmagát ítélné meg, akkor nagyon engedelkenyek lennénk. Nagyon sok bűnről el is feledkezünk, van, amit fel se fogunk, meg se értünk. Határtalanul sok bűnünk van. Az Úr ígéjének tükrében megszámlálhatatlanok. Olvassuk el a Róm 3,9-cel kezdődő igeszakaszt (amit lekióként hallottunk), gondolkodjunk el azon, magunkra vonatkoztatva, és megértjük, hogy mire gondol az Úr.

Szintén ismétlődő kifejezés az, hogy az Úr nem fordítja vissza. Mit? Az Ő haragját és ítéletét. Miért? Korábban tette? Igen. A Szentírás szerint Isten hosszan tűró Úr. Sok ítéletet visszafordított már, és vár arra, hogy megtérjünk, hogy higgyünk az Ő ígéjének. Az Ő hosszútűrése azért van, hogy embereket mentsen, hogy időt adjon a bűneink felismerésére, elismerésére, megbánására, megtagadására és elhagyására. Időt hagy az Úr, ezért hosszan tűr. De nem fog örökké várni. Már most is tart ítéleteket, mert különben a gonoszság elhatalmasodna a földön. Amikor azt mondja, hogy most már nem fordítja el róluk, akkor az azt jelenti, hogy igazságot fog szolgáltatni a nemzetek között. A tör-

ténelem tele van ilyen isteni igazságszolgáltatásokkal. Érdemes lenne egyszer így is átvizsgálni a történelmet, hogy egyes népek tragédiái mögött mik állhatnak, mik előzték azokat meg. Ezzel egyúttal, hogy az Úr azt mondja, nem fordítom vissza, azt is mondja, hogy az Ő ítélete bizonyos, megmásíthatatlan, nem fog megváltozni. Isten kimondta, és úgy lesz. Isten sokáig tűr, de nem tűr mindig azokkal szemben, akik provokálják Őt, és elutasítják az Ő kegyelmét. Az ítélet elmaradásából, elhúzódásából pedig, ne következtessünk tévesen arra, hogy soha nem is fog bekövetkezni. Mert ez szokott lenni. Valami rosszat követtem el, várom, lesz-e isteni büntetés, de nem lett, hát akkor ismét elkövettem. De ez nem azt jelenti, hogy nem lesz, ez annyit jelent, hogy az Úr türelmes és megtérésre hív.

Végül pedig az a kép ismétlődik meg, hogy Isten tűzzel bünteti meg a népeket. Miután bűnük száma magasra emelkedett, Isten nem fogja elfordítani a büntetésüket, hanem tüzet fog gyújtani közöttük. Ez a pusztítás hatalmas voltát akarta kifejezni, hiszen egy kicsiny tűz is akár egy egész várost porrá tud égetni. Szép magyar nyelvünk is használja ezt a kifejezést, hogy világégés, és általában a nagyobb tragédiákat értjük alatta. Ámós jóvendölései beteljesedésekor valóban ez történt. Az Asszír birodalom hódításai következtében valóban hatalmas volt a pusztulás. Ez a nép különös kegyetlenséggel tett a földdel egyenlővé városokat, országokat, és deportált népeket szülőföldjüktől több ezer vagy száz kilométerrel arrébb. Mindezekben az ítéletekben pedig az Úr bűn miatti haragjának mértékét kell meglátnunk: mennyire haragszik az Úr a bűnre, és megaláznunk magunkat, és kérni Őt, hogy segítsen nekünk a bűneinket nemcsak meglátni, hanem Krisztus elé tenni, kérni a szabadítását, elhagyni, és Őneki élni.

Látjuk tehát, hogy kinek mutatja magát az Úr Ámós próféciaiban: minden népek bírójának, akinél van egy határ, amit nem lehet átlépni. Olyan ítéletvégre hajtónak, akinek haragját nem lehet elkerülni. De egyúttal kegyelmes Istennek, aki azért beszél előre az ítéletről, hogy időt adjon a megtérésre, a Hozzá térésre. És látjuk azt is, hogy mit mond rólunk, emberekről: bűnösök vagyunk, ítéletre méltóak, és gyakran elutasítjuk Isten ítéletes ígéit, mert azok nem tetszenek nekünk, de amiket igenis magunkra kellene vennünk, hogy ösztönözzön minket istenfélelemre, az Úrhoz való fordulásra. Hadd fogalmazzak így, Testvér: nem számít, hogy mit követtél el a múltban, ahogyan az sem, hogy milyen zűrzavar van az életedben, Isten azért hirdeti az Ő ítéleteit, mert mindig ad neked lehetőséget, hogy Őfelé fordulj, hogy reménykedj a bűnbocsánat evangéliumában, hogy reménykedj Jézus Krisztus kegyelmében, ezért hangzik el előre az ítélet. Adja az Úr, hogy így tudjuk fogadni az Ő ítéleteit, ígéit, és harag helyett igaz istenfélelmet váltsanak ki azok a mi szívünkben, őszinte alázatot, és egyben reménységet, bizalmat, hogy a mi Urunk mindennek felett való Úr, és ezzel az Ő erejével, hatalmával az Ő népét megmenti, megtartja, megőrzi ebben a földi világban is és az örökkévalóságban még inkább. Őt dicsérjük az Ő igéjéért, kegyelméért és hatalmáért. Adja az Úr, hogy így legyen.

Imádkozzunk!

Urunk, Istenünk, látva a Te hatalmadat, hallva a Te ítéleteidet, szeretnénk leborulni, megalázva magunkat Előtted, és elismerni, porszemek vagyunk, méltók a Te ítéleteidre, haragodra. Mindezt onnan tudjuk, hogy kijelentetted nekünk, mert gyakran még erre is képtelenek vagyunk, hogy meglássuk szívünk bűnös voltát, tetteinket helyesnek ítéljük meg. Onnan tudjuk meg kik vagyunk, hogy a Te ígédet magunkra alkalmazzuk. Kérünk, mivel ez nem megy nekünk, hogy újból és újból szólalj meg, ne csak a kegyelmet hirdesd, hanem leplezz le ítéleteiddel, mutass rá, mi az, ami Számodra utálatos az életünkben, és könyörgünk, Krisztusért szabadíts meg azokból. Egyúttal hálát is adunk azért, hogy van szabadulás. Hálát adunk türelmedért, azért, hogy még vársz, hogy még van kegyelmi idő, van lehetőség Hozzád térni. Hálát adunk azért a szeretetért, amit a golgotai kereszteden ragyogtattál fel számunkra Krisztusban. Kérünk, hogy ez a kegyelem változtasson minket újból és újból, napról napra.

Könyörgünk beteg testvéreinkért, kórházban vagy otthoni ágyban fekvőkért, Te legyél az ő erejük minden testi szenvedés elhordozása közepette, kegyelmed szerint adj nekik gyógyulást, kérünk. Könyörgünk a gyászolókért, azokért, akik az elmúlt héten vettek búcsút szerettüktől, vagy a következő héten fognak. Te, a minden vigasztalás Istene legyél az ő erejük, vigasztalójuk.

Könyörgünk fiataljainkért, áldd meg a vizsgaidőszakukat, tedd gyümölcsözővé tanulásukat. És kérünk, hogy a nyári szünetben is Te legyél velünk mindenhol, ahova megyünk, és segíts, hogy mi is Veled lehessünk, hogy a pihenés, felüdülés idejei is olyanok lehessenek, amelyért Neked adhatunk hálát.

Könyörgünk gyülekezetünkért, népünkért, országunkért, annak vezetőiért, Te legyél az, aki Szentlelked által döntéseikben segíted őket. És adj, kérünk, magyar népünknek Hozzád térést. Könyörgünk az európai helyzetért, Te add a vezetőknek Lelked bölcsességét, a békességre való törekvés szándékát, kegyelmed szerint Te adj békét.

Kérünk, hogy minden dolgunkban legyél velünk, munkában, családdal lételben, itt a gyülekezetben. Kérünk, hogy akármit cselekszünk is, törekedjünk arra, hogy Téged dicsőítsünk.

Hálát adunk a mögöttünk lévő csendeshetekért, könyörgünk az előttünk levőkért, Te áldd meg testvéreinket igéddel, szavaddal, Szentlelked munkájával. Könyörgünk, hogy segíts életünket egyre inkább Igédhez igazítanunk, ezért kérjük, hogy az *„engedelmesség lelkével támogass”* bennünket.

És segíts visszavárnunk Téged, hisz megígérted, hogy visszajössz egy napon, ami lehet a holnap vagy a holnapután, vagy pedig minket veszel magadhoz. Köszönjük, hogy bármelyik jön el előbb, a Veled való szoros kapcsolatban készen állhatunk. Ha még valakinek ez nem adatott meg, add meg neki kegyelmesen.

Kérünk, hogy őrizz minket naponként kegyelmedben, a hitben, hogy valóban úgy fényljk a mi világosságunk, az életünk, hogy Te dicsőíttessél azáltal is. Így maradj velünk kegyelmeddel szent Fiadért, Krisztusért!

Ámen.

213. ének

1. Min-den-ha - tó Úr Is - ten, mi, bű - nös em-be - rek,

Gyó-nást és val - lást te-szünk mint tö - re - del - me - sek.

2. Mert mi igen vétkeztünk Istenséged ellen,
Mint teremő, megváltó és szent Atyánk ellen.
3. Életünknek rendiben igen megbántottunk,
Mi nagy sok bűneinkkel téged bosszantottunk.
4. Gonosz szóval, szándékkal, látással, hallással,
Irigységgel, mordsággal, rágalmazásokkal.
5. Szitkos, átkos voltunkkal, haragtartásunkkal,
Hamisan mi hitünket gyakran mondásunkkal;
6. Isteni káromlással és hitetlenséggel,
Mi nyomorúságinkban békételenséggel.
7. Istennek szent ígését noha gyakran halljuk,
De mibennünk majd semmi gyümölcsét nem látjuk.
8. Az isteni és atyafiúi szeretet
Nincsen bennünk, de vagyunk éktelen, rút élet.
9. Bujaság és torkosság, megfojt a kevélység;
Telhetetlen s átkozott, izgat a fösvenység.
10. Mint tengernek fővénye megszámlálhatatlan:
Azonképpen mi bűnünk nálunk tudhatatlan.
11. Azért mi is magunkat Istenséged előtt,
Bűnösöknek vádoljuk mind e világ előtt.
12. Ne nézd mi bűneinket és gonoszságinkat,
De tekintsd kegyelmesen irgalmasságodat.
13. És el ne feledkezzél te ígéretedről,
A bűnösökhöz való kegyelmességedről.
14. Azért néked könyörgünk, felséges Úr Isten:
Ne állj bosszút szertelen mi gonosz bűnünkön.
15. De minékünk megbocsáss te szent Fiad által,
Hogy mi üdvözülhessünk ő irgalma által.
16. Hisszük, hogy meghallgattál mi könyörgésünkben,
Azért lelki örömmel mi ezt mondjuk: ámen.